

Het sleepnet

Ik ben tegen het voorstel van de minister om geheime diensten toegang te geven op alle communicatie uit het verleden zonder vooraf concreet te hebben gemaakt welke partijen het betreft.

Er zijn erg veel redenen om tegen dit voorstel te zijn.

Privacy. Privacy biedt veiligheid in allerlei vormen. In feite is het opslaan van alle communicatie het 'gouden ei' van Nederland. Dit gouden ei zal doelwit worden van alle malafide partijen in de wereld alsook andere geheime diensten (met mogelijk economische motieven). Omdat er nooit garanties gegeven kunnen worden of iets wel of niet gekraakt kan worden, speelt de minister met de veiligheid van heel Nederland (bedrijf en individu). Dit risico, hoe klein de kans ook, is te groot.

Intern toezicht. Het houden van effectief intern toezicht is zeer lastig. Daarom is het goed om informatie te compartimentaliseren om de waarde en risico's van de gegevens te beperken. Maar als deze in bulk wordt opgeslagen kan dat compartimentaliseren niet. Effectief intern toezicht is daarmee niet mogelijk, o.a. omdat de intentie bij zoekopdrachten door ongestructureerde gegevens nooit goed doorgrond kan worden. Integriteit is nu al een probleem bij persoonsdossiers waar politieagenten soms misbruik van maken (daar is intentie nog te achterhalen).

Taakstelling. Het is de taak van onze geheime diensten om binnen Nederland de grootste misstanden te vinden. Daarom moeten ze een vraag kunnen formuleren en daar een antwoord op kunnen krijgen bij derden. Tot die tijd hoort de telecommunicatie toe aan die derde. Dit bezwaar geeft wel ruimte om telecommunicatie partijen te verplichten om hun telecommunicatie op te slaan voor een beperkte periode. De beperkte periode is noodzakelijk omdat voor de grootste misstanden eigenlijk alleen recente informatie relevant is (3 of 6 maanden bijv.).

Politiek. Helaas heeft de politiek bewezen een onbetrouwbare partner te zijn in privacy vraagstukken in Nederland. Zelfs simpele proeftuinen als trajectcontrole worden misbruikt voor zaken waarvoor het niet is ontworpen. De politiek gaat hier liever in mee dan dat ze voor de privacy van burgers op komen. Ze gaan te vaak tegen de geest van de wet in. Dat betekent dat wetgeving voor het opslaan van telecommunicatie zodanig geformuleerd zou moeten worden zodat het misbruik door diezelfde overheid niet mogelijk is. Dat is effectief onmogelijk. Misbruik is dus gegarandeerd.

Huidige mogelijkheden. De effectiviteit van het huidige manier van werken is te laag. Dit heeft allerlei redenen maar daar gaat deze paragraaf niet over. Maar hier valt dus nog heel veel te winnen zonder directe uitbreidingen van bevoegdheden. Sterker nog, het uitbreiden van bevoegdheden maakt dat het werk complexer wordt. Dit maakt niemand effectiever. Meestal is er al heel veel informatie bekend maar is die niet gecommuniceerd (of de juiste conclusies zijn niet getrokken). De frustratie over slechte resultaten moeten niet gezocht worden in betere/meer bevoegdheden maar in een betere manier van werken.

Conclusie: Er zijn gigantische risico's terwijl er een oplossing wordt gezocht die niet nodig is.

Toezicht

Toetsing van opsporingsdiensten dient te gebeuren door de rechterlijke macht. Dat is waar dat wegschaaltje voor staat. De genoemde heroverwegingsplicht maakt een mogelijke veroordeling dus politiek.

Uitwisseling met buitenlandse diensten

Ik ben het met de minister eens dat uitwisseling van communicatie gegevens goed geregeld dient te worden.

Als een buitenlandse geheime dienst een concrete, relevante en valide vraag stelt in hun onderzoek, en wij kunnen verifiëren dat deze vraag concreet, valide en relevant is dan moeten wij aan zo'n verzoek kunnen voldoen. Dit moet op zo'n manier kunnen zoals onze eigen geheime dienst dit ook kan.

Een concrete vraagstelling is dus iets anders dan bulk uitwisseling van gegevens. Zonder de hierbovenstaande eisen kunnen wij nooit controleren of buitenlandse geheime diensten mogelijk misbruik maken van de mogelijkheid tot het indienen van een onderzoeksvraag. We zouden nog niet eens kunnen controleren of ze stiekem willen spioneren.